(Nro. 94.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 47. 24. Kwietnia 1822.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Przy C. K. Lwowskim Sądzie Appellacyynym zawakowało mieysce Dyrektora Registratury z pensyią roczną 1200 ZR. w monecie kruszcowey. Ubiegaiący się o wspomnione mieysce, ieżeli iuż w służbie publiczney zostaią, podadź maią swoie, allegatami należycie zaopatrzone prośby w czterych tygodniach przez swoie przełożone Władze, inni zaś prosto do C. K. Sądu appellacyynego.

Przy C. K. Lwowskim Sądzie Szlacheckim zawakowało mieysce na Kancelistę z pensyią roczną 400 ZR. w monecie konwencyyney, i z prawem promocyi do wyższych stopni pensyi na 500 i 600 ZR. w mon. konw. Ubiegaiący się o wspomnione mieysce, ieżeli iuż w służbie publiczney zostaią, podawać maią swoie allegatami należycie opatrzone prośby, przez swe przełożone Władze w czterych tygodniach, rachuiąc od dnia obwieszczenia ninieyszego, inni zaś prosto do Lwowskiego C. K. Sądu Szlacheckiego.

Z Wiednia d. 14. Kwietnia. — Mamy pewne wiadomości że C. K. korweta Karolina, zawinęła szczęśliwie na d. 1. Października r. z. do Kantonu.

Kurs Wiedeński z dnia 13go Kwietnia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe M. K. 74 3/8. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. ——— Obligacyie bankowe Wiedenskie 2 1/2 proc. w M. K. ——— Kurs na Augszburg za 100 Kurr. 99 3/8 Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 250. — Akcyie bankowe, iedna po 666 1/10 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Dnia 1. Stycznia ogłoszono w Carracas Konstytucyią Rzeczpospolitey Kolumbiyskiey i posąg Bolivara poświęcono.

W Mexyku Jenerał Yturbide wydał odezwę względem przyszłego kształtu rządu. Oświadczył, iż ograniczona władza Monarchiczna iest naystosownieysza dla kraiu. Ogłosił dynastyią Ferdynanda VII. i zostawił rozstrzygnieniu Stanów, czyli Król ma przybydź do Mexyku lub nie. W ostatnim razie Mexykanie posadzą na Tronie tego, kogo zdatnym uznaią. Oświadcza oraz, iż ofiarowano mu Koronę; lecz nie unosi się ambicyią i całą sławę pokłada na oswobodzeniu oyczyzny.

Twierdza Vera-Cruz nie poddała się ieszcze powstańcom. Dowodzący w niey Jenerał Davilla, zagroził miastu, iż do niego strzelać będzie, a tym sposobem skłonił mieszkańców do płacenia mu co miesiąc 16,000 dolarów na utrzymanie woyska.

Listy z Hawanny z d. 16. Lutego, odebrane w Carlstonie (w Zjednoczonych Stanach Ameryki północney) zawieraią tę ważną wiadomość, że tameczne Władze osadnicze nie czekaiąc zezwolenia matki oyczyzny, postanowiły Hawannę, ogłosić wolnym portem. Od wszystkich towarów wyładowanych i znowu dałey morzem wyprawionych, płacić się ma tylko 2 procentu iako cła przewozowego, które to rozporządzenie wnet do skutku przywiedzionem zostanie. Uważaią ie iako zapowiednią ogłoszenia zupełney niepodległości tey wyspy.

Hiszpaniia.

Z Madrytu d. 21. Marca. — Król iest zawsze w Aranjuez, gdzie 18. b. m. przyymował wszystkich Posłów i Ministrów z powodu uroczystości imienin Królowey, która nazaiutrz przypadała. Aranjuez leży na samym wstępie do Prowincyi la Manche, która bynaymniey nie celuie miłością Konstytucyi. — Mieszkańcy tey prowincyi uważani są za pełnych przesądu i na wszystko odważaiących się. W r. 1818 nastąpiła w Aranjuez pierwsza rewolucyia, która znagliła Karola IV. do złożenia korony.

Od dnia wczorayszego przystąpiono do zbierania konskrypcyionistów. Ponieważ działanie to iest zupełnie nowe dla Hiszpanii a tem

bardziey, że Madryt, iak również prowincyie Biscaya, Guispusera i Nawarra są wyięte od służby woyskowey, złośliwość rozniosła natychmiast na rachunek tego wiadomości niepomyślne; lecz wszystkie środki do zachowania porządku są wzięte, a dobry duch mieszkańców dzielnieyszy iest, iak wszystkie przezorności. Przekonano się, że w Konstytucyi, gdzie wszyscy sobie byli równi, wszyscy także przykładać się powinni do ciężarów publicznych.

Miesiąc prezydenctwa Jenerała Riego wkrótce upłynie, na drugi zaś wnoszą, iż obrany będzie Xiąże del Parque, który w roku zeszłym z zapałem bronił strony Jenerała Riego.

Jenerał Riego kazał się wpisać iako prosty żołnierz do gwardyi narodowey konney w Madrycie.

Dnia 15. Rząd uwiadomił Stany, iż nazaiutrz przechodzić będzie przez Stolicę drugi bataliion Asturyi, na którego czele Riego pod 1. Stycznia 1820 w Las Cabenas Konstytucyią ogłosił. Podług woli Królewskiey bataliion ten miał przechodzić wedle pałacu na zgromadzenie Stanów przeznaczonego. Stany uchwaliły, ażeby deputacyia z tego pułku do nich wysłana była, dla otrzymania iednego exemplarza Konstytucyi i zamienienia uroczyście chorągwi na Lwa, znaku przeznaczonego teraz dla woysk Hiszpańskich. Dnia 16. wszedł bataliion w tryiumfie a nadciągnąwszy przed pałac Stanów, wysłano podług żądania Deputacyią do zgromadzenia, któremu przewodniczył Vice-Prezydent. Gdy dowódzca bataliionu złożył podziękowania za wyświadczony zaszczyt, Wice-Prezydent odpowiedział.

Wyznaczona Deputacyia Stanów udała się do bataliionu i przy należytey uroczystości oddała mu Lwa. Ustanowiono potém, że ofiarowany pałasz ma bydź Jenerałowi Riego zwrócony, aby go używał do obrony oyczyzny. Naród iednak zastrzegł sobie, ażeby pałasz ten po śmierci Riega był złożony w zbiorze narodowym, godnych pamiątki broni, które służyły do obrony praw Hiszpańskich. Słowa te »Własność Oyczyzny« maią bydź umieszczone na pochwie tego pałasza.

Z Pamplony d. 23. Marca. — Jesteśmy w stanie zaburzenia trudnym do opisania, wszystkie woysko zmuszone się widziało zamknąć się w Citadelli; cała prowincyia powstała, chcąc się zemścić znieważenia, iakiego obywatele doznali od woyska; ze wszystkich stron przybywaią do nas mieszkańcy, pałaiąc zemstą, a z drugiey strony woysko grozi nam z twierdzy naieżonemi działami.

Żołnierze pułku Toledańskiego, którzy byli w Tessalo, przybiegli na pomoc pułkom Hostalrich i Jaen, strzegli się iednak przebywać miasto i weszli do twierdzy przez bramę zewnętrzną, zwaną del Socoro.

Czasby iuż było położyć tamę temu zapałowi rewolucyynemu naszych żołnierzy; mieszkańcy prowincyi Nawarra iuż w tym dali przykład całey półwyspie. My chcemy Konstytucyi, lecz chemy razem i Króla, a nasi Panowie liberaliści maią może uroiony proiekt, zamienić nas w Rzeczpospolitą.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Z Londynu d. 26. Marca. — W Norfolk i innych Hrabstwach popsuto znowu młocarnie i spalono.

Stan rzeczy polepsza się w Irlandyi. Boiaźń sprawia dobre skutki. Lecz bitność woyska iest ciężarem dla kraiu; nie uchylono oraz powodów do narzekania i rozruchów.

Odprawiło się tu zgromadzenie Rady gminney, na którem naganiono ławnikowi Curtis, iż w Izbie Niższey Parlamentu powiedział, że Rada gminna wdaie się w to, co do niey nie należy, i poięcie iey przechodzi. Było dosyć burzliwe. P. Curtis twierdził, iż miał prawo oświadczyć zdanie swoie o Radzie, którey iest członkiem, na zgromadzeniu, w którem także zasiada. Wyrzucano mu, iż to zdanie iest obrażaiącem; iż mówił o Demagogach, Jezuitach, intrygantach i zdraycach. Oświadczył P. Curtis, iż wyrazów użył w przenośnem znaczeniu. Naywiększy uczyniono mu wyrzut przez zapytanie: iak 36 lat mógł zasiadać w Radzie, którey pospolitego rozumu odmawia? Utrzymywano, iż, gdyby się Ministrowie odmienili, i on także odmieniłby swóy sposób mówienia i myślenia.

Ponieważ na wyspie Ś. Heleny *embargo* zniesione, wiele zatém teraz przybywa tam okrętów. Dotąd ieszcze trzyma 15 ludzi pod rozkazami Porucznika straż przy grobie Buonapartego, a drugi oddział w Longwodzie, dokąd nikomu bez pozwolenia tamecznego Gubernatora iść nie wolno.

Francyia.

Wice-Hrabia Chateaubriand wyiechał w d. 29. Marca z Sekretarzami Poselstwa swoiego do Londynu.

Izba Deputowanych na posiedzeniu z dnia 25go Marca trudniła się dalszym rozbiorem budżetu na Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Kommissyia radziła zmnieyszyć ilość 2 milionów 400,000 franków przeznaczoną na budowy publiczne, do 1 miliona 400,000. Z tego powodu P. Bourienne oświadczył

Przy coraz pomnażaiącey się liczbie xiążek, zabrakło mieysca w bibliotece. W r. 1791 było tylko 150,000 tomów, a teraz 450,000; prócz tego drugie tyle iest razem popoprawianych pism ulotnych. W r. 1783 liczono 2,700 tek z rysunkami, a w r. 1822 iest ich 5,700. Cała zaś biblioteka pomnaża się corocznie 9,000 tomów, to iest, 3,000 zagranicznemi, a 6,000 kraiowemi. Odrzucono nareszcie doradzone przez Kommissyią zmnieyszenie, lecz uznano słuszność wniosków P. Bourienne. — Gdy była mowa o przeznaczeniu 80,000 franków na kościół S. Genowefy (*Pantheon*), P. Girardin domagał się powtórnie, aby mu zwłoki Russa wydano, iżby stosownie do woli tego wielkiego męża, mógł ie pochować na wyspie topolowey w posiadłości swoiey Ermenonville. — Lewa strona domagała się drukowania tey mowy, lecz prawa sprzeciwiła się temu, i żądanie odrzucono. — P. Piet powiedział o Wolterze i Russie: Oba, których wielkiemi ludźmi nazywaią, zrządzili nieszczęście Francyi. — P. Girardin odpowiedział mu na to: Kiedy wielcy ludzie sprawiaią nieszczęście oyczyzny, to Pan Piet może spokoynie zasypiać, bo iey nigdy nieszczęśliwą nie uczyni. (Tu głośny śmiech powstał.) Mówił daley, iż prześladowcy Woltera i Russa byli bardzo przezorni, bo zdięli napis z Panteonu: »Wielkim ludziom wdzięczna oyczyzna; czuli to bowiem, iżby ią niewdzięczną nazwać wypadało, gdy zwłoki Russa i Woltera z Panteonu wyrzucono. — Minister Spraw Wewnętrznych ręczył, iż zwłoki te znayduią się w sklepieniach kościelnych, czemu lewa strona iawnie zaprzeczała. Co się zaś tycze napisu, oświadczył Minister, że ten był niestosownym i nieprzyzwoitym, odtąd, iak gmach ten przed lat 7 został znowu obrócony na kościół.

Dnia 26. b. m. rozbierano daley artykuł 12ty budżetu, który ieszcze dnia poprzedzaiącego rozpoczęto. Wspomniony artykuł tycze się wydatków Departamentowych na Prefektów i Podprefektów, wynoszących 12 milionów 718,000 franków. — Kommissyia radziła odiąć 180,000 franków. Pana Sirieys de Merinhac chciał zmnieyszyć 10tą częścią wydatki Prefektur, przez co oszczędzonoby 216,000 franków. Wniosek iego przyięto; lecz Minister sprzeciwiał się odięciu 180,000 franków przez Kommissyią wniesionemu, mówiąc, iż oba te zmnieyszenia byłyby wdzieraniem w administracyią Ministrów, do czego Izba nie ma żadnego prawa. Może tylko budżet Ministerstwa w ogólności zmnieyszyć, ale w szczegóły wdawać nie powinna. Po długich sporach cofnęła Kommissyia swóy wniosek, a Pan Sirieys oświadczył, iż oszczędność 216,000 franków przyięta, służyć może na powiększenia artykułu 13go, co także Izba przyięła. — Pan Girardin chciał choć raz mówić, ale mu głosu nie dano.

Nie Jenerała Berton, ale człowieka iemu podobnego, uwięziono niedawno w Departamencie Sarthy. ..

Donoszą ze Sztrasburga pod d. 1. Kwietnia: »Jak we wszystkich gminach Departamentu, tak i u nas losowanie zaciągowych, odbyło się w naywiększym porządku i spokoynie. — Żadna ważna lub oburzaiąca ludzkość sprawa nie zatrudniała w ostatnich posiedzeniach nasze Sądy kryminalne. W ogólności uważano oddawna, że w kraiu, gdzie moralne wykształcenie, zamiłowanie pracy i przemysł tak, iak w naszey Alzacyi, z sobą są połączone, rzadkiemi staią się występki. — Posiedzenia Sądu (*Assis*) Wyższo Reńskiego rozpoczną się w d. 15. Kwietnia. Nayważnieyszą będzie sprawa spisku Belfortskiego.

Listy z Strasburga z d. 4. t. m. donoszą, że nowy Prefekt Niższego Renu, Margrabia Vaulchier, tamże d. 2. przybył, urzędowanie swoie iuż obiął i przyymował u siebie wszystkie mieyscowe Władze. Odwołany Prefekt dotychczasowy, P. Malouet, wyiechać chce w tych dniach do Paryża. Kilkunastu Oficerów załogi Sztrasburskiey i innych woyskowych uwięziono, wszakże przyczyna tego ieszcze niewiadoma.

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy.* —

W Szczuczynie na Seymiku Szlacheckim pod laską JW. Franciszka Kisielnickiego Radcami Woiewódzkiemi obrani zostali tenże Marszałek i JW. Andrzey Rembieliński po trzeci raz na temże urzędzie za wolą obywateli utrzymany. — Na Seymiku Szlacheckim w Gąbinie pod laską JW. Teod. Dembowskiego, Radcami Woiew. obrani zostali JWW. Rudolf Wieszczycki i Edward Zabłocki. — Na takimże Seymiku w Maryiampolu pod Marszałk. JW. Józ. Fergis Radcami Woi. obrani JW. Godlewski Poseł, i W. Kulwiec. Tamże na zgromadzeniu Polit. pod laską JW. Pio. Mikulicza Radcą obrany W. Piotr Frentzel. — Na zgromadzeniu Politycz. w Krasnostawie pod laską JWX. Łotowskiego Kanonika Kat. Lubel. obrany został Deputowanym na Seym JW. Sędzia Kretowicz, a Radcą Woiew. W. Teodor Darowski. — Na Seymiku Szlacheckim w Lipnie pod Marszał-

kostwem JW. Wincent. Chełmickiego, Radcami Woiew. JW. Marszałek i Hipol. Trzcińs..i. — Na takimże Seymiku w Łosicach pod ląską JW. Kobylińskiego Radcami Woiew. obrani JW. tenże Marszałek i Jan Rądzyński.

T u r c y i a.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 13. b. m. zawiera co następuie:

— *Z Konstantynopola d. 23. Marca.* —

»W ostatnich 14tu dniach nie zaszło nic ważnego ani w mieście, ani w pobliższey okolicy. Skarby Alego Baszy sprowadzaią powoli; przed kilku dniami nadeszły muły obiuczone pieniądzmi, których wartość podług tuteyszey stopy menniczey na 10 milionów piastrów szacuią. Wielkorządca Egiptu (oprócz podarunku 24 ogierów dla W. Sułtana) przysłał ogromne pieniądze.«

»Wiadomości względem wypadków w Morei i na morzach tamecznych są ieszcze bardzo niedokładne. To tylko pewna, że oddział woyska ostatnim razem do Patras wyprawiony, tamże wylądował, i usadowił się. Podług wiadomości przez W. Portę odebranych, i Posłom zagranicznym udzielonych, zaszły w d. 6. b. m. w odnodze Patras rosprawy morskie, w których powstańcom Greckim 7 okrętów zatopiono, 2 wpędzono na mielizny a resztę dla nocnych ciemności z oczu stracono. Niektóre z pomnieyszych okrętów Tureckich, podobnież mocno uszkodzone zostały.«

»O działaniach lądowych same tylko rozchodzą się wieści. Słychać, że Omer Basza, dowodzący pod Churszidem Baszą udać się miał na czele mocnego oddziału w pochód, by połączywszy się z Kara Mehmed Baszą, dowodzcą woyska, które pod Patras wylądowało, ku międzymorzu Koryntskiemu posunąć, gdy tymczasem Abullcbud Mehmed Basza w tym samym kierunku działać ma od Zeitunu. Sami nawet Ministrowie W. Porty nie maią o tych wszystkich poruszeniach pewney wiadomości; wkrótce atoli wykazać się musi skutek ich, ieżeli rzeczywistość onych potwierdzoną zostanie.«

»Przeciwko Persyi czynią wielkie przygotowania. Podług pewnych wiadomości odebranych z Aleppu z d. 3. Lutego oznaymił Basza Bagdadu Xięciu Mirsa Machmud Hassan Chanowi, synowi zmarłego niedawno Xięcia Kermanszah: że Wielki Sułtan nie zatwierdził zawartey pierwey ugody*), a zatém, że kroki nieprzyiacielskie niebawem na nowo rozpoczęte zostaną. — Dowodzcy woysk Tureckich i Kurdyyskich pod rozkazami Baszy Bagdadu zostaiący, wyruszyli z woyskiem do obozu przez Baszę Bagdadu pod Kerkukem założonego. Nadciągnęły także posiłkowe woyska Baszy Aleppu, gdzie co godzina oczekiwano przechodu znacznego korpusu, na wezwanie W. Porty przez Baszę Egiptu częścią morzem przez Laodiceę, częścią zaś lądem przez Gaza i Rama wyprawionego. Całą siłę zbroyną przeciwko Persyi wystawioną, rachuią przeszło na 100,000 ludzi.«

»Rzecz godna uwagi, że pomimo tylu pogłosek i tyle obawy o woynę w Europie, W. Porta dotychczas ani na lądzie, ani na morzu naymnieyszego nie uczyniła przygotowania, z którego o woynie wnioskowaćby można. W Konstantynopolu uzbraiaią się, atoli wyłącznie przeciwko powstańcom Greckim i przeciwko Persyi.«

»Owe przeciwko Persyi przygotowania miały ten pomyślny skutek, że Stolica z mnóstwa niespokoynych próżniaków, nieukontentowanych Janczarów i reszty na wszelkie bezprawia rozpasaney tłuszczy naraz oczyszczoną została. Kapudan Basza surowością i pilnością swoią utrzymuie wciąż niczém w ostatnich czasach nie zamieszoną spokoyność tey Stolicy.**)

---

*) Nowy dowód, iak bezzasadnemi są wiadomości w Gazecie powszechney z dnia 6. t. m. powtórnie umieszczone, iakoby Szach Perski z swoiey strony zawartey przody ugody zatwierdzić nie chciał, ieżliby mu W. Porta Armenii (!) nie odstąpiła

Przypis Dostrz. Austr.

**) Widać z powyższych wiadomości, co sądzić można o artykule opisuiącym stan Konstantynopola z d. 11. Marca (umieszczonym w Gazecie powszechney z d. 6. Kwietnia) i o artykułach z Odessy, Frankfurtu i Semlina, któremi ta i inne gazety, publiczność codziennie obdarzaią. Nie można pomyśleć, aby Posłowie Dworów Europeyskich tak dalece zaniedbali obowiązków swoich, iżby o faktach w tych wszystkich artykułach za rzeczywiste podanych, iako to: o wyrznięciu Chrześcian na ulicach Konstantynopola — o środkach ratowania Posłów Dworów Chrześciańskich — o klątwie w d. 10. Marca na całe Chrześciaństwo w wielkim meczecie wyrzeczoney — o zabraniu okrętów Rossyyskich — o zamordowaniu Agi Janczarów, i t. d. ani wzmianki nie uczynili? — Kiedy więc z pewnością iuż wiemy, że ani doniesienia Austryiackie, ani Angielskie, niteż Francuskie, lub Pruskie do d. 23. Marca dochodzące o tych wszystkich nowinach bynaymniey nie nadmieniaią, mniemamy się bydź dostatecznie upoważnionymi, uważać ie pospołem, za znowione bayki.

Przypis Dostrz. Austr.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.